

RV. 1, 64, 1. 5, 82, 13. 54, 6. Indra 4, 42, 7. 6, 22, 11. Rudra 7, 48, 1. Çiva MBh. 3, 1628. 12253. 14, 191. Hariv. 14879. die Açvin RV. 1, 181, 7. Dharma MBh. 3, 3196. superl.: अग्निर्वेद्यस्तम् ऋषिः RV. 6, 14, 2. die Bed. *klug, verständig* hat das Wort Kām. Nitis. 1, 6. 66. Verz. d. Oxf. H. 47, b, 22. — 2) auf der Herleitung des Wortes von 1. घा mit वि beruhen die Bedd. a) vollbringend, verrichtend, zuwegebringend: गम्भीर° Bhāg. P. 4, 16, 10. — b) Autor Rīgā-Tar. 4, 117. Sarvadarçanas. 70, 16. — c) Schöpfer: प्रथम d. i. Brahman Kumāras. 3, 41. Mālatī. 14, 4. कर्तारः कीर्तिकायस्य नाभुक्कविवेद्यतः Rīgā-Tar. 1, 45. so v. a. Prāḥapati MBh. 3, 12812. Kumāras. 2, 14. Bhāg. P. 4, 7, 7. Kathās. 34, 45. Puruṣa oder Pumaṁs 2, 11. Bhāg. P. 4, 17, 33. Brahman AK. 1, 1, 4, 12. 3, 4, 1, 5. H. 212. H. an. Med. Halā. 1, 6. Ragh. 1, 29, 8, 46. Kumāras. 2, 16. 7, 44. Spr. (II) 171. 1108. 2227. 2330. 2685. (I) 2667. 2460. 2895. fg. 4303. Kathās. 20, 66. 21, 118. 28, 3. 35, 35. 37, 131. 72, 14. Rīgā-Tar. 2, 60. Naish. 22, 48. Bhāg. P. 8, 5, 24. übertragen auf Viṣṇu (Kṛṣṇa) AK. 3, 4, 30, 230. H. 217. H. an. Med. Halā. 1, 25. Bhāg. P. 1, 5, 31. 2, 4, 24. 8, 17, 26. 9, 19, 29. 10, 85, 39. — 3) m. die Sonne Çandar. im ÇKDr. — 4) Calotropis gigantea (स्येताकी) Çandaś. im ÇKDr. — 5) N. pr. des Vaters von Haricandra; s. वेद्यस. N. pr. eines Sohnes des Ananta ÇKDr. nach dem Vamni-P.; im angeführten Texte heisst es aber धनसस्य च पुत्रो ऽभूद्वेद्यो नाम महाप्रभुः. — Vgl. कु°.

वेद्यस 1) n. = ब्रह्मतीर्थ (= अङ्गुष्ठमूल ÇKDr.) Çandaś. im ÇKDr. — 2) f. ई N. pr. eines Wallfahrtsortes Verz. d. Oxf. H. 18, a, 29. वेद्यस्य instr. in Verehrung u. s. w.: कविर्वेद्यस्या पर्येषि मास्मिन् RV. 9, 82, 2.

वेद्यित adj. = विद् (s. u. व्यध्) durchbohrt AK. 3, 2, 49. H. 1486.

वेद्यित् (von वेदिन्) n. s. शब्द°.

वेदिन् (von व्यध्) 1) adj. durchbohrend, treffend (mit einem Geschosse) Nir. 6, 33. निमित्त° das Ziel treffend MBh. 3, 3480. 6, 1658. शब्दवा-पाय° nach dem blossen Gehör (ohne das Ziel zu sehen) mit der Pfeilspitze treffend R. Gorr. 2, 102, 8. — 2) m. eine Art Sauerampfer, Rumex vesicarius Rīgān. im ÇKDr. — 3) f. वेदिनी a) Bluteigel Çandar. im ÇKDr. — b) Trigonella foenum graecum Rīgān. ebend. — Vgl. कोटि°, हूर° (auch Nir. 6, 33), मर्म°, राधा°, लघु°, शब्द°, सकृष्°.

वेद्य (wie oben) 1) adj. zu durchbohren, zu durchstechen: कर्षो Vān. Brh. 8. 98, 17. रत्न Kathās. 40, 11 (अ°). Kull. zu M. 9, 236. आरामुखेन वै चर्म तुरप्रेण च कार्मुकम् । सूचीमुखेन कवचमर्धचन्द्रेण मस्तकम् । भलेन हृदये वेद्यम् Çāñs. Paddh. 80, 64 bei Aufbruch, Halā. Ind. unter आराम्. aufzustechen z. B. eine Ader Suçr. 1, 14, 20. 29, 5. 92, 16. 2, 270, 18. — b) nach dem Stande zu fixiren: कोलिन ग्वेरुदयो वेद्यः Ganit. Bhāṣaṇ. 6, Comm.; vgl. वेधः — c) fehlerhaft für वेद्य (वेद्य) anzu- binden, anzuhängen im Çitat beim Schol. zu Çāñ. 80: — 2) f. या ein best. musikalisches Instrument H. 87. — 3) n. Ziel H. 777. Halā. 2, 318. प्रापि धनुः शरो ह्यात्मा ब्रह्म वेद्यमुत्तमम् Mān. P. 42, 7. — Vgl. ब्रह्म-वेद्या, शब्दवेद्य und वेद्वय.

वेन्, वेनति Naigh. 2, 6 (कात्तिकर्मन्) 14 (मात्तिकर्मन्). 3, 14 (अर्धत्तिकर्मन्). Dhātup. 21, 13, v. l. (गतिज्ञानचित्तानिशासनवादित्रयकणेषु). 1) sich sehnen, verlangen RV. 1, 28, 6. 43, 6. विदा कामस्य वेनतः 86, 8. 9, 27, 22.

10, 61, 18. वेनति वेनाः 64, 2. कृदा न वेनतः 123, 6. ऊर्धा अग्नये प्राणा वे- नत्यवाधो ऽग्नये hinausstreben Ait. Br. 1, 20. यदा स्थानात्प्रच्युति वेन- सि त्मना wenn du Heimweh empfindest TBa. 3, 7, 42, 1. प्रजिज्ञानिषमा- णो ऽवेनत् sehnte sich nach der Geburt Çat. Br. 7, 4, 1, 14. — 2) neidisch sein auf Etwas: यमसौ ध्वेनन्वष्टौ चतुरौ ददयान् RV. 4, 33, 6. यो ध्वेन्- धुङ्मन्मा कश्च वेनति 8, 40, 7. — Vgl. ध्वेनत्, 1. वन् und वेण.

— धनु anzulocken suchen: उत माता मक्षिषमन्वेनदमी वो ऽकृति पुत्र देवाः RV. 4, 18, 11. अत्रा नो विष्पतिः पिता पुराणो धनु वेनति 10, 135, 1. 2. TBa. 1, 3, 5, 2.

— अप sich verschmähend abwenden: अग्निं प्रेक्षि माप वेनः AV. 4, 8, 2.

— वि dass.: या प्र ढ्व मा वि वेनः RV. 5, 31, 2. 36, 4. 78, 7. 78, 1. 6, 44, 10. TBa. 2, 4, 3, 4. — Vgl. ध्वेनन्.

वेन (von वेन्) Uñdis. 3, 6. 1) adj. sehnstüchtig, verlangend, begierig; liebend; = मेधाविन् Naigh. 3, 15. वेनो न प्रणुधी क्वम् RV. 8, 3, 18. वृ- कृत्स्पर्तिर्यजति वेन उहतिः 1, 139, 10. 8, 52, 1. 10, 123, 1. अग्निं वेना अन्न- षत 9, 64, 21. वेना दुर्कृत्युताणं गिरिष्ठाम् 88, 10. गिरौ वेनानाम् 11. 73, 2. गिरिं न वेना अग्निं रोक्ते तत्रेसा 1, 56, 2. वि सीमतः मुरुषो वेन घोवः VS. 13, 3. वेनस्तत्पश्यन्विकितं गुह्यं सत् 32, 8. ततः सूयौ व्रतया वेन धास्ति 1, 93, 5. वेनी f. तस्य वेनीरनु व्रतमुषस्तिमो ध्वेनयत् 8, 41, 3. — 2) m. a) Sehnacht, Verlangen, Wunsch; = यज्ञ Naigh. 3, 17. अस्मिन्विशङ्क- मिन्द्वो दधाता वेनमादिशे RV. 9, 21, 5. वेनादेकं स्वधया निष्टेततुः 4, 58, 4. या यन्मो वेना अरुक्मृतस्य 8, 89, 5. वेनति वेनाः 10, 64, 2. 1, 61, 14. AV. 16, 3, 2. — b) das mit den Worten अयं वेनः beginnende Lied RV. 10, 123 Çāñh. Br. 8, 5. — c) N. pr. eines Mannes gaṇa कुर्वदि zu P. 4, 1, 151. RV. 10, 93, 14. Pravarādh. in Verz. d. B. 55, 4. mit dem patron. Bhār- gava Liedverfasser von RV. 9, 85. 10, 123. eines Fürsten, Vaters des Pr̥thu, MBh. 1, 227 (b). 3140. 2, 326. 12, 2214. fgg. Hariv. 74. fgg. 293. fgg. VP. bei Uśéval. zu Uñdis. 3, 6. Bhāg. P. 4, 13, 18. fgg. 7, 1, 16. 10, 73, 20. Mān. P. 27, 15. eines Vjāsa Verz. d. Oxf. H. 80, a, 18. पार्थवेनानाम् Pravarādh. in Verz. d. B. 55, 3; vgl. वेणा, wie das Wort öfters unrichtig geschrieben wird. — d) nach den Commentatoren ein göttliches Wesen des mittleren Gebiets Naish. 5, 4. Nir. 10, 38. z. B. RV. 10, 123, 1. In- dra Çāñh. Br. 8, 5. die Sonne z. B. VS. 13, 3. Nir. 1, 7. Çat. Br. 7, 4, 2, 14; vgl. auch RV. 1, 83, 5. = प्रजापति Uśéval. ein Gandharva Śi. zu Maniñā. Ur. in Ind. St. 2, 84. Beziehung des Wortes auf den Nabel Ait. Br. 1, 20. Śi. z. d. St. — 3) f. या Sehnacht u. s. w.: सोमस्य वे- नामनु विष्य इद्विदुः ewern Durst nach Soma kennt jeder RV. 1, 34, 2. vielleicht nur Dehnung st. वेनम्. — Vgl. वेन्य und वेण.

वेनोविशाले n. du. N. zweier Sāman Ind. St. 3, 237, b.

वेनो f. Uñdis. 3, 8. N. pr. eines Flusses Uśéval. — Vgl. वेणा, वेणवा.

वेन्य (von वेन्) 1) adj. begehrensworth, liebenswerth: इमा सातानि वे- न्यस्य वास्तिनः RV. 2, 24, 40. वर्पदृष्टये वेन्यो व्यावः 6, 44, 3. — 2) m. N. pr. eines Mannes RV. 10, 148, 5. zweifelhaft 171, 8.

वेप् s. 1. विप्.

वेप (von 1. विप्) 1) adj. (f. ई) schwingend, bebend: वेपी वक्ष्मरी यस्य नू गोः RV. 6, 22, 5. — 2) m. das Beben, Zucken, Zittern: अति° Kauç. 58. अङ्ग° Bhāg. P. 2, 7, 24.

वेपथु (wie oben) 1) m. das Beben, Zucken, Zittern R. 3, 3, 59. Schol.